

FINSKA, MEDELLÅNG LÄROKURS, hörförståelseprov 9.9.2014

Innehållet i dessa exempel på fullpoängssvar är inte bindande vid studentexamensnämndens bedömning. Den slutgiltiga bedömningen fastställs av examensämnets censorer.

Ett fullpoängssvar innehåller:

- a) Hårväxten blir långsammare med åldern. (1 p.)
Håret växer snabbare på vintern än på sommaren. (1 p.)
- b) Barn faller oftare (ur sängen) ELLER: vuxna faller mera sällan. (1 p.)
OCH: Det sker under djupsömn. (1 p.)
- c) Smaksinnet utvecklas (1 p.) för att människan lär sig njuta av/tycka om sådana smaker som inte naturligt lockar henne. (1 p.)
- d) Innan bokstäver uppfanns behövde man mycket fler tecken/ tecken för hela ord eller stavelser. (1 p.)
Efter att bokstäverna hade upfunnits klarade man sig med färre tecken/mindre antal tecken. (1 p.)
- e) Med hjälp av dem försöker de imponera på andra fåglar. / De dekorerar boet för att imponera. (1 p.)
Skatan satsar mera på boets storlek. (1 p.)

V Koululaiset kysyvät tieteestä

a)

T: Koululaiset ovat lähettäneet meille tänne studioon tiedekysymyksiä, joihin vastaa tutkija Jussi Lindholm. Ensiksi 8-vuotias Mikko haluaa tietää, kuinka kauan yksi hius kasvaa.

JL: Lasten hiukset kasvavat nopeasti. Aikuisten hiukset kasvavat hitaammin, koska heidän elintoimintonsa hidastuvat. Hiusten kasvuun vaikuttaa myös vuodenaika. Tukka kasvaa nopeammin talvella kuin kesällä. Se on todennäköisesti jäännös siitä, että esi-isiemme hiusten tehtävänä oli ennen kaikkea estää lämmönhukkaa kylmällä säällä.

b)

T: Ja sitten 10-vuotias Kaisa kysyy, miksi vain lapset putoavat sängystä nukkuessaan.

JL: Unitutkimuksissa on havaittu, että myös aikuiset voivat nukkuessaan pudota sängystä, mutta se on harvinaista. Sängystä putoaminen tapahtuu yleensä syvän unen aikana, jolloin ihminen kontrolloi kehoaan heikommin kuin kevyen unen aikana. Lisäksi lasten unesta syvää unta on suurempi osa kuin aikuisten unesta.

c)

T: Seuraavaksi 7-vuotias Veera kysyy, miksi ruuassa on maku.

JL: Maulla on hyvin paljon merkitystä, sillä se auttaa ihmisiä löytämään sopivaa ruokaa. Ihminen on siitä erikoinen eläin, että se pystyy erottamaan viisi eri perusmakua. Lisäksi ihmisen makuaisti kehittyy hänen elämänsä aikana, koska hän oppii nauttimaan myös sellaisesta ruuasta ja mausta, joka ei häntä luonnostaan houkuttaisi. Esimerkiksi mausteiset ruuat ja kahvi alkavat maistua vasta harjoittelun kautta.

d)

T: Kirjaimet kiinnostavat 12-vuotiasta Henriä. Hän haluaisi tietää, kuka keksi kirjaimet.

JL: Aluksi kirjoittamisessa käytettiin merkkejä, jotka kuvasivat kokonaisia sanoja tai tavuja, ja niitä tarvittiin satoja ellei tuhansia. Kirjaimia alettiin käyttää vasta myöhemmin. Ne keksittiin kanaanilaisten kansojen keskuudessa noin vuonna 1700 ennen Kristusta. Kirjainten ansiosta alettiin pärjätä noin 30 merkillä. Melkein kaikkien maailman kielten kirjaimet on kehitelty tämän keksinnön pohjalta.

e)

T: Laura, 10 vuotta, on kiinnostunut linnuista. Hän haluaa tietää, miksi jotkut linnut tykkäävät kiiltävistä esineistä.

JL: On todellakin olemassa eräitä lintulajeja, jotka koristelevat pesänsä kiiltävillä esineillä. Niiden avulla ne kertovat omasta vakaasta asemastaan lajikumppaneille. Harakka sen sijaan panostaa yleensä enemmän pesän suureen kokoon. Iso pesä kertoo naarasharakalle, että koiras on hyvä isä poikasilleen.